

**Боришук А. С.**, студент II курсу спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Просяний С. Б., кандидат с.-г. наук, доцент,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський, Україна

## ТЕРАПЕВТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМПЛЕКСНИХ СХЕМ ТЕРПАПІІ ЗА ТРИХОФІТІЇ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

В умовах ТОВ СП «Нібулон» філія «Мрія» Кам'янець-Подільського району Хмельницької області, нами був проведений науково-виробничий експеримент щодо визначення терапевтичної ефективності різних схем лікування тварин хворих на трихофітію. З цією метою було створено одну контрольну і дві дослідних групи клінічно хворих на трихофітію тварин. В дослід було взято тварин з ускладненою фолікулярною формою. Всі групи тварин утримували в окремому приміщенні (ізоляторі) від основного стада.

В господарстві лікування трихофітії зводилось до нерегулярної і несистемної вакцинації тварин препаратом «Триховак». Тому в контрольній групі нами було використано саме цю вакцину.

Препарат виготовляється з атенуйованої культури гриба *Trichophyton verrucosum*, підданої ліофільній сушці. Розфасована в скляні пеніцилінові флакони. Перед використанням вакцину розчиняли фізрозчином із розрахунку 50 см<sup>3</sup> розчину на 10 доз вакцини.

В другій дослідній групі, окрім вакцини, було використано мазь «ФУНГБАК ЯМ» і «Тетравіт». Мазь «ФУНГБАК ЯМ» – фунгіцидно-бактерицидний препарат, до складу якого входять: саліцилова кислота, сірка осаджена, окис цинку, дьоготь березовий, скипидар живичний та іхтіол в оптимальних співвідношеннях. Препарат являє собою однорідну масу густої щільної консистенції, з різким неприємним креолиновим запахом, від сірого до коричневого різних відтінків кольору, при зберіганні може розшаровується. Виготовляє препарат приватне підприємство «O.L.KAR-АгроЗооВет-Сервіс», Україна.

Препарат «Тетравіт» виробництва Київського вітамінного заводу являє собою розчин вітамінів А, D, E, F в олії для ін'єкцій.

В третій дослідній групі в схемі лікування було використано препарат «Унісан», виробництва АО «Біофарм», Україна, Харків. «Унісан» являє собою білу мазь з характерним запахом. В 1 г засобу міститься 10 мг хлорексидину біглюконату (універсальна протимікробна і протигрибкова речовина) і до 1 г допоміжних і формоутворюючих речовин.

Одержані результати наведені в таблиці 1.

У телят першої (контрольної) групи позитивна динаміка при використанні препарату «Триховак» почала з'являтися у однієї тварини лише на 18 добу після другого введення вакцини (на 30-у добу лікування). У 2 тварин покращення стану констатовано лише на 22-у добу після другого введення вакцини.

Лікувальний ефект проявлявся відторгненням деяких кірочок і стоншенням інших. Повне відторгнення всіх кірочок і початок росту волосся спостерігалось на 40-43-у добу від початку лікування. Мікроскопічно у 3 тварин було підтверджено відсутність патогенних грибів в матеріалі. Проте у двох телят до моменту

завершення визначення критеріїв ефективності лікування спостерігалися залишкові явища у вигляді пігментації і затримки росту волосся при відсутності нагноєння. Отже ефективність лікування в контрольній групі склала лише 60 %.

Таблиця 1 Терапевтична ефективність використаних схем лікування

Група	n	Період до лікувального ефекту після другого введення вакцини, днів				Остаточну одужало, гол	Терапевтична ефективність, %
		10-12	14-15	18-19	21-23		
I	5	-		1	2	3	60
II	5	1	2	2	-	5	100
III	5	2	2	1	-	5	100

У тварин другої групи, які отримували вакцину «Триховак» в комплексі з фунгіцидною маззю «ФУНГБАК ЯМ» і препаратом «Тетравіт», позитивна динаміка відзначалася у однієї тварини вже на 11 добу від початку лікування. Ще у двох тварин період до лікувального ефекту склав 14 днів і у 2-х – 18 днів. Початок росту шерсті на уражених ділянках спостерігали на 30-36-у добу від початку лікування. У всіх 5 тварин було підтверджено лабораторно відсутність гриба *Trichophyton verrucosum* на місці уражених ділянок. Клінічне одужання по цій групі тварин склало 100%.

Проведені нами дослідження засвідчили високу ефективність мазі «Унісан» при трихофітії в умовах господарства. У телят, які отримували комплексну терапію (вакцина «Триховак» + зовнішній антимікотик «Унісан» + вітамінний препарат «Тетравіт») потоншення і відторгнення трихофітійних кірочок спостерігалось вже на 10-у добу у 2 тварин; 14-у – 2 тварин і 18-у – у однієї тварини від початку лікування. Початок росту шерсті на уражених ділянках у всіх телят відзначали на 28-33-у добу лікування. Одужання усіх тварин було підтверджено мікологічними лабораторними дослідженнями.

Отже, абсолютно ефективною виявилась схема лікування трихофітії з використанням вакцини «Триховак» в комплексі з зовнішнім антимікотиком (мазь «ФУНГБАК ЯМ» або «Унісан» і препаратом «Тетравіт»). Найшвидше, починаючи з 10 доби, тварини одужували за використання мазі «Унісан».